

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355



CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

20.06.22 № 7-35/10-1196

Dosarul nr. 14r-488/22

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Curtea de Apel Chișinău, remite în adresa dvs., sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Mîța Oleg, privind verificarea constituționalității sintagmei „în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2)” din dispoziția art. 185 alin. (3/1) Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, în vederea corespunderii acestora prevederilor art. 1 alin. (3), 20 alin. (1), 23 alin. (1), 54 din Constituția Republicii Moldova, conform încheierii nr. 14r-488/22 din 25.05.2022.

Anexă: materialele acumulate pe 56 file.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău



GAFTON Alexandru

10:35

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	969	dd
" 28 "	06	2022



Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

1. Nume Oleg

2. Prenume Mîța

A.2. Persoană juridică

1. Denumire și sediu

2. Numărul și data înregistrării

3. Numele administratorului

4. Telefon și e-mail

5. Reprezentant

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimată)

7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu Curtea de Apel Chișinău

2. Judecător/complet de judecată Colegiul penal (judecătorul-raportor dl. Alexandru GAFTON)

4. Adresa instanței de judecată Chișinău, str. Teilor, 4

**5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată (022) 635-318
cac@justice.md**

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Pe rolul Curții de Apel Chișinău, colegiul penal se află la examinarea recursul înaintat de avocatul Oleg Mița împotriva Încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din data de 27 aprilie 2022 (Judecătorul Igor Bațalai, dosar nr. 14-263/2022, nr. electronic 1-20148975-12-14-18042022-1), prin care a fost dispusă admiterea integrală a demersului înaintat de procuror și aplicarea în privința lui Andronachi Vladimir a măsurii preventive – arestul preventiv, în cutumăcie.

Voi relata, că la data de 18 aprilie 2022, dl. Arndronachi Vladimir a fost pus sub învinuire în baza art. 42 alin. (2), (3) și (5) precum și art. 284 alin. (1), 42 alin. (2), (3) și (5), art. 190 alin. (5), 42 alin. (2), (3) și (5), art. 243 alin. (3) lit. a) și b) din Codul Penal.

Cu aceeași dată acuzatorul de stat, Procurorul din cadrul Procuraturii Generale, dl. Vladislav Căruceru, a adresat Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, demersul privind solicitarea aplicării în privința lui Andronachi Vladimir a măsurii preventive arestarea preventivă, în lipsa acestuia.

La examinarea acestui demers în instanța de fond, de către apărătorul au fost ridicate mai multe obiecții și contraargumente împotriva cerinței procurorului, cele de bază fiind lipsa motivelor în vederea necesității aplicării măsurii preventive – arestul preventiv în privința învinuitului Andronachi Vladimir, încălcarea dreptului la libertatea persoanei, dreptului la un proces echitabil, etc. S-a invocat înegalitatea poziției învinuitului Andronachi Vladimir în coraport cu alte persoane, învinuite pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal (escrocheria), în privința cărora, la aprecierea subiectivă a organului de urmărire penală, poate fi examinată chestiunea evitării procedurii de aplicare a măsurii preventive sub formă de arest preventiv sau respingerii demersului privind aplicarea unei astfel de măsuri preventive.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Prin prezenta, în temeiul art. 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr 317 din 13.12 1994 cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin (1) lit a) din Codul jurisdicției constituționale, art 7 alin. (3) Cod de procedură penală, solicităm respectuos Curții Constituționale efectuarea controlului constituționalității sintagmei “*în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2)*” din dispoziția art 185 alin (3/1) Cod de procedură penală, în vederea corespunderii acesteia prevederilor art. art. 1 alin.(3), 20, alin (1), 23 alin.(1), 54 din Constituția Republicii Moldova.

Vom menționa, că am verificat și am constatat că obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor prevăzute la art 135 alin. (1) lit a) din Constituție, că excepția este ridicată de către instanța de judecată din oficiu, că prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei și că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Vom relata, că raționamentul ridicării excepției de neconstituționalitate în cadrul cauzei penale aflate pe rolul Curții de Apel Chișinău a constituit-o neclaritatea și inegalitatea sintagmei “în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2)” din dispoziția art 185 alin (3/1) Cod de procedură penală.

În acest context atragem atenția Înaltei Curți asupra faptului că pe de o parte, art. 9 al Codului de Procedură penală proclamă și definește egalitatea în fața legii și a autorităților.

Or, acest fapt ar însemna că legea procesual-penală are același efect și aceeași incidență în privința tuturor persoanelor, în special celor ce dețin calitatea procesuală de învinuit, la examinarea, spre exemplu, ca și în prezentă speță, a demersurilor privind aplicarea măsurii preventive înaintate de acuzatorul de stat cu privire la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv.

Dacă revenim la prezenta speță, vom specifica, că articolul 185 alin. (3/1) prevede în mod expres că arestarea preventivă nu se aplică, iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinuitului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2) și altor categorii de infracțiuni expres prevăzute de norma precitată.

Rezultă, că deși formal acuzația de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) și (2) permite aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv, legiuitorul a exceptat această categorie de infracțiuni de la orice posibilitate de a fi aplicată măsură preventivă privativă de libertate.

Atrag atenția Curții asupra faptului că condiția de bază în vederea aplicării acestei posibilități de scutire de la aplicare a măsurii preventive sub formă de arest preventiv a constituit nu natura faptei încriminate, nu modul de comitere a acesteia, nu consecințele infracționale a faptei, ci doar circumstanțele calificării acțiunilor pretins comise de persoana în opinia organului de urmărire penală, îndeosebi în coraport cu cuantumul pretinsului prejudiciu cauzat. Ai voi specifica, că nu de fiecare dată organul de urmărire penală dispune de date certe și precise sub formă de raport de evaluare sau raport de expretiză

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

economico-financiară, contabilă, prin care să fie demonstrată existența și cuantumul pretinsului prejudiciu cauzat.

Rezultă, deci, că posibilitatea aplicării/neaplicării măsurii preventive sub formă de arest preventiv, pentru cazurile de învinuire de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, este pusă în legătură directă cu calificarea faptelor de către organul de urmărire penală, bazată pe aprecierea subiectivă a circumstanțelor de caz. Or, în asemenea situații devine absolut incertă și imprevedibilă situația persoanei acuzate de instituțiile statului, întrucât probabilitatea aplicării măsurii preventive în privința acesteia este raportată la aprecierile subiective, nebazate pe careva reguli certe de calificare.

O astfel de apreciere ar institui o marjă discreționară, nu ține de aspectul interpretării și aplicării corecte a legii de procedură penală, dar de faptul că reglementările procesuale, contrazicându-se între ele, implică în mod direct o încălcare vădită a drepturilor constituționale ale persoanei, fiind constatată o eventuală neconstituționalitate a normei de procedură penală, abordată în cauză.

Având în vedere cele menționate, considerăm că sintagma "*în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2)*" din dispoziția art. 185 alin. (3/1) Cod de procedură penală, este neclară și imprevedibilă, fapt care, drept consecință, ar duce la subminarea principiilor legalității și certitudinii juridice.

În acest context, este necesar de menționat că în pct. 45 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 6 martie 2019, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 10 pct. 4 și pct. 5 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (sesizarea nr. 10g/2018), făcând trimitere la Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41, Curtea a statuat că "exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice.

În același sens, se prezintă relevante constatările Curții, expuse în pct.46 al Hotărârii nominalizate, potrivit cărora "...principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrariului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să formuleze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate".

În aceeași ordine de idei, prezintă importanță constatările Curții, enunțate în pct. 47, 49 și 50 ale Hotărârii nominalizate, conform cărora "Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de

a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.” (pct. 47), "Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.” (pct. 49), “Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80).” (pct. 50).

În pct.51 al aceleiași Hotărâri, Curtea a constatat că “...în Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.”.

Finalmente, în pct. 64 al Hotărârii nominalizate anterior, Curtea a conchis asupra faptului că “...legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico- juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică...”.

În asemenea circumstanțe considerăm că prevederea legală contestată nu este redactată cu suficientă precizie, încât să permită oricărei persoane să prevadă în mod cert soluția ce urmează a fi adoptată de către instanța de judecată la examinarea demersului privind aplicarea măsurii preventive pe cauzele penale de învinuire a persoanei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal (escrocheria).

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

I. Prevederile Constituției Republicii Moldova, relevante cauzei:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

A (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

„(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

[...]

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

Articolul 54

Restriângerea exercitării unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restriângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restriângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

II. Prevederile Codului de procedură al Republicii Moldova, relevante cauzei:

Articolul 2. Legea procesuală penală

(1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

[...]

(3) Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

[...]A

(5) În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului,

încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

Articolul 9. Egalitatea în fața legii și a autorităților

(1) Toți sînt egali în fața legii, a organelor de urmărire penală și a instanței de judecată fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Articolul 185. Arestarea preventivă

(1) Arestarea preventivă constă în deținerea învinuitului, inculpatului în stare de arest în locurile și în condițiile prevăzute de lege. Arestarea preventivă constituie o măsură excepțională și se dispune doar atunci cînd se demonstrează că alte măsuri nu sînt suficiente pentru a înlătura riscurile care justifică aplicarea arestării.

(3/1) Arestarea preventivă nu se aplică, iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinuitului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2), art. 191 alin. (1) și (2), art. 223, 224, 225, 226, 227, art. 228 lit. a) și b), art. 241, 242, 244, 2441, 246, 2461, 250, 257, 258, 262, 263 din Codul penal.

III. Prevederile relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului sunt următoarele:

Articolul 5

Dreptul la libertate și la siguranță

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit cailor legale:

a) dacă este detinut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;

e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

[...]

5. Orice persoană care este victimă unei arestări sau a unei dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol are dreptul la reparații.”

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

„[...]

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovația sa va fi legal stabilită.

[...]”

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷**Oleg Mîța, avocat, în interesele învinuitului Andronachi Vladimir**

[Handwritten signature]
25.05.2024



⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Prima instanța, judecător
Dosarul nr. 16r-488/22

Gorceac Alina

ÎNCHEIERE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:

Președintele ședinței de judecată, judecătorul
Judecătorii

GAFTON Alexandru
TALPĂ Boris
CHIROȘCA Igor
CIBOTARU Vasile

Grefier

Cu participarea:

Procurorului

Avocatului

MÎȚA Ion
MÎȚU Oleg

Judecând în ședință de judecată încheiă, în ordine de recurs, recursul avocatului Mîța Oleg în numele învinuitului ANDRONACHI Vladimir împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 27.04.2021, cererea avocatului Mîța Oleg în numele învinuitului ANDRONACHI Vladimir excepția de neconstituționalitate și control al constituționalității sintagmei în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2) din dispoziția art 185 alin (3/1) Cod Procedură Penală, -

A CONSTATAT:

1. ANDRONACHI Vladimir este învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.42 alin.alin.(2),(3) și (5) precum și art.284 alin.(1), art.42 alin.alin.(2), (3) și (5), art.190 alin.(5), art.42 alin.alin.(2), (3) și (5), art.243 alin.(3) lit.lit.a) și b) Cod penal.
2. La 18 aprilie 2022, ora 15:16 min., prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) a fost înregistrat demersul procurorului în Procuratura Generală, privind aplicarea măsurii preventive în contumacie pentru 30 zile în privința învinuitului ANDRONACHI Vladimir Tudor.
3. Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 27.04.2022 a fost admis integral demersul procurorului din 18 aprilie 2022, cu privire la aplicarea măsurii preventive "arestarea preventivă în contumacie", în privința învinuitului ANDRONACHI Vladimir Tudor, născut la 13.10.1980, IDNP 0962810897613, care se învinuiește în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.alin.(2),(3) și (5) precum și art.284 alin.(1), art.42 alin.alin.(2), (3) și (5), art.190 alin.(5), art.42 alin.alin.(2), (3) și (5), art.243 alin.(3) lit.lit.a) și b) din Codul penal. A fost aplicat învinuitului ANDRONACHI Vladimir Tudor, măsura arestării preventive și să eliberează în privința acesteia un mandat de arestare pe un termen de 30 (treizeci) de zile, cu calcularea termenului din momentul reținerii.
4. Ne fiind de acord cu încheierea cauză, avocatul Mîța Oleg în numele învinuitului ANDRONACHI Vladimir, a declarat recurs în termen prin care solicită admiterea recursului, anularea încheierii Chișinău, sediul Ciocana din 27.04.2022, și anularea mandatului de arest față de ANDRONACHI Vladimir.
5. În motivarea recursului s-a invocat că, ANDRONACHI Vladimir, nu a fost în conflict cu legea, anterior n-a comis crime, nu prezintă pericol social nici pentru societate, nici pentru organele de drept, menținerea lui sub strajă este absolută inutilă, ba chiar și dăunătoare cât și pentru buna desfășurare a urmăririi penale, atât și pentru reeducarea lui socială. Instanța a evitat să se expună asupra prevederilor

art.185 alin.(1) (3)CPP al RM, prin urmare încheierea nu motivează necesitatea plasării lui ANDRONACHI Vladimir sub arest preventiv, ci doar invocă într-o manieră abstractă și stereotipică, temeiurile formale ale detenției, prevăzute de lege, fără a se demonstra relevanța acestora în cazul dat. Din împrejurările descrise, apărarea consideră posibilă și necesară înlocuirea măsurii preventive de arest preventiv cu la altă măsură preventivă, prin care ar fi asigurată desfășurarea normală a procesului penal, inclusiv cu stabilirea anumitor restricții în privința învinutului.

6. La data de 28.05.2022, avocatul Mița Oleg în numele învinutului ANDRONACHI Vladimir excepția de neconstituționalitate și control al constituționalității sintagmei *în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2)* din dispoziția art 185 alin (3/1) Cod Procedură Penală, prin prisma prevederilor art. 1. alin. (3) art. 22, alin. (2) art. 23, art. 25 alin. (1), (2) ale Constituției RM.

În motivarea cererii a invocat că raționamentul ridicării excepției de neconstituționalitate în cadrul cauzei penale aflate pe rolul Curții de Apel Chișinău a constituit-o neclaritatea și inegalitatea sintagmei "în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2)" din dispoziția art 185 alin (3/1) Cod de procedură" penală. În acest context atragem atenția înaltei Curți asupra faptului că pe de o parte, art. 9 al Codului de Procedură penală proclamă și definește egalitatea în fața legii și a autorităților. Or, acest fapt ar însemna că legea procesual-penală are același efect și aceeași incidență în privința tuturor persoanelor, în special celor ce dețin calitatea procesuală de învinuit, la examinarea, spre exemplu, ca și în prezentă speță, a demersurilor privind aplicarea măsurii preventive înainte de acuzatorul de stat cu privire la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv. Dacă revenim la prezenta speță, vom specifica, că articolul 185 alin. (3/1) prevede în mod expres că arestarea preventivă nu se aplică, iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinutului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2) și altor categorii de infracțiuni expres prevăzute de norma precitată. Rezultă, că deși formal acuzația de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) și (2) permite aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv, legiuitorul a exceptat această categorie de infracțiuni de la orice posibilitate de a fi aplicată măsură preventivă privativă de libertate. Atrag atenția Curții asupra faptului că condiția de bază în vederea aplicării acestei posibilități de scutire de la aplicare a măsurii preventive sub formă de arest preventiv a constituit nu natura faptei încriminate, nu modul de comitere a acesteia, nu consecințele infracționale a faptei, ci doar circumstanțele calificării acțiunilor pretins comise de persoana în opinia organului de urmărire penală, îndeosebi în coraport cu cuantumul pretinsului prejudiciu cauzat. Ai voi specifica, că nu de fiecare dată organul de urmărire penală dispune de date certe și precise sub formă de raport de evaluare sau raport de expertiză economico-financiară, contabilă, prin care să fie demonstrată existența și cuantumul pretinsului prejudiciu cauzat. Rezultă, deci, că posibilitatea aplicării/neaplicării măsurii preventive sub formă de arest preventiv, pentru cazurile de învinuire de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, este pusă în legătură directă cu calificarea faptelor de către organul de urmărire penală, bazată pe aprecierea subiectivă a circumstanțelor de caz. Or, în asemenea situații devine absolut incertă și imprevedibilă situația persoanei acuzate de instituțiile statului, întrucât probabilitatea aplicării măsurii preventive în privința acesteia este raportată

la aprecierile subiective, nebazate pe careva reguli certe de calificare

O astfel de apreciere ar institui o marja' discreționara", nu ține de aspectul interpretării și aplicării corecte a legii de procedura' penala', dar de faptul ca' reglementările procesuale, contrazicandu-se între ele, implica' în mod direct o încălcare va'dita' a drepturilor constituționale ale persoanei, fiind constatata' o eventuala' neconstituționalitate a normei de procedura' penala', abordata" în cauza. Având în vedere cele menționate, considerăm ca' sintagma "în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2) din dispoziția art. 185 alin. (3/1) Cod de procedura'penala", este neclara"și imprevizibila", fapt care, drept consecința", ar duce la subminarea principiilor legalității și certitudinii juridice

În acest context, este necesar de menționat ca" în pct. 45 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 6 martie 2019, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 10 pct. 4 și pct. 5 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (sesizarea nr. 10g/2018), făcând trimitere la Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară", 2011, §41, Curtea a statuat ca" "exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice

În același sens, se prezintă"relevante constatările Curții, expuse în pct.46 al Hotărârii nominalizate, potrivit cărora "...principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrariului. Asadar, asigurarea și respectarea acestor principii obliga" statul sa" formuleze într-o manieră" clara" și previzibila" normele adoptate". În aceeași ordine de idei, prezintă" importanța" constatările Curții, enunțate în pct. 47, 49 și 50 ale Hotărârii nominalizate, conform cărora "Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituționala' stabilește ca' statul publica' și face accesibile toate legile și alte acte normative." (pct. 47), "Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe." (pct. 49), "Astfel, Curtea Europeană" a menționat ca' nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată" cu suficientă* precizie, pentru a permite individului sa"-și corecteze conduita. În special, o normă' este previzibila' atunci când oferă" o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă" o anumită" marjă" de discreție, să indice cu suficientă"claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80)." (pct. 50).

În pct.51 al aceleiași Hotărâri, Curtea a constatat că" "...în Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că" la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să" respecte normele de tehnică" legislativă" pentru ca acesta să" corespunda" exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespunda' principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele sa'-și poată" adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Finalmente, în pct. 64 al Hotărârii nominalizate anterior, Curtea a conchis asupra faptului că" "...legea trebuie să" reglementeze în mod unitar,

să" asigure o legătură" logico- juridică" între dispozițiile pe care le conține și să" evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. În asemenea circumstanțe considerăm că" prevederea legală" contestată" nu este redactată" cu suficientă" precizie, încât să" permită" oricărei persoane să" prevadă" în mod cert soluția ce urmează" a fi adoptată" de către instanța de judecată" la examinarea demersului privind aplicarea măsurii preventive pe cauzele penale de învinuire a persoanei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal (escrocheria).

7. *Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul penal consideră că cererea avocatului Mița Oleg în numele învinuitului ANDRONACHI Vladimir privind excepția de neconstituționalitate și control al constituționalității sintagmei în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2) din dispoziția art 185 alin (3/1) Cod Procedură Penală, prin prisma prevederilor art. 1, alin. (3) art. 22, alin. (2) art. 23, art. 25 alin. (1), (2) ale Constituției RM, urmează a fi admisă, din următoarele considerente:*
8. *În conformitate cu art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.*
9. *Conform art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.*
10. *Prin Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin.(1) lit. b) din Constituție, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit. d) din Codul Jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova hotărând: - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și Judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; - judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și Judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

11. Conform art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.
12. Așadar, motivele prezentei sesizări au fost consolidate în baza art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, iar circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016. Prin urmare cererea avocatului Mița Oleg în interesele învinuitului Andronachi Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate sintagmei în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2) din dispoziția art. 185 alin (3/1) Cod Procedură Penală, prin prisma prevederilor art. 1. alin. (3) art. 22, alin. (2) art. 23, art. 25 alin. (1), (2) ale Constituției RM, urmează a fi admisă.
13. Totodată, se menționează, cu derogare de la regula generală instituită în art. 7 alin. 3² Cod de procedură penală potrivit căreia *ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate dezbaterile judiciare se suspendă*, că la caz se impune imposibilitatea suspendării procedurii de examinare a recursului depus împotriva încheierii de prelungire a măsurii preventive.
14. Conform deciziei Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolului 176 alin. (3) pct. 8) din Codul de procedură penală (alte circumstanțe esențiale avute în vedere la aplicarea măsurilor preventive) se atestă că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie pct. 8) din alin. (3) al articolului 176 din Codul de procedură penală. Prevederile contestate stabilesc că „la soluționarea chestiunii privind necesitatea aplicării măsurii preventive respective, procurorul și instanța de judecată vor aprecia și vor motiva, în mod obligatoriu, dacă măsura preventivă este proporțională cu circumstanțele individuale ale cauzei penale, inclusiv luând în considerare: [...] 8) alte circumstanțe esențiale prezentate de bănuț, învinuit, inculpat sau de către procuror, organul de urmărire penală.”
15. Prin urmare, norma contestată a fost avută în vedere la examinarea acestor cauze de către instanțele de judecată (a se vedea § 18 și § 27 supra). Totuși, această situație se deosebește de cea în care Curtea și-a oprit examinarea la etapa aplicabilității normei contestate din cauză că instanța de judecată, ridicând excepția de neconstituționalitate, nu a suspendat dezbaterile judiciare până la adoptarea hotărârii de către Curte (a se vedea DCC nr. 18 din 9 februarie 2021, §§ 23-26). 42. Curtea a menționat anterior că celeritatea examinării cauzelor privind aplicarea măsurilor preventive și caracterul lor special justifică imposibilitatea suspendării procedurii de soluționare a acestor categorii de dosare (a se vedea HCC nr. 15 din 28 mai 2020, §

- 14). 43. Prin urmare, Curtea rămâne competentă să examineze prevederile criticate. În eventualitatea în care Curtea nu ar exercita controlul de constituționalitate, excepția de neconstituționalitate ar fi lipsită de eficacitate (a se vedea HCC nr. 15 din 28 mai 2020, § 14).
16. Prin urmare, dezbaterile judiciare reprezintă o etapă obligatorie la judecarea cauzei în instanța de fond și de apel. Aceasta nu constituie o activitate procesuală specifică judecării cauzei în recurs, ci ține de soluționarea pe fond a cauzei, fapt ce prezumă, cu titlu de excepție, posibilitatea instanței de a nu suspenda procedura de examinare a cauzei respective.
17. Necesitatea suspendării examinării cauzei este abordată cu preponderență de către Curtea Constituțională din perspectiva admisibilității sesizării, or, odată ce nu se suspendă dezbaterile judiciare, iar cauza se soluționează în fond, devine inaplicabilă una din condițiile prevăzute de art. 7 alin. 3¹ CPP și anume – „prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei”.
18. În raport cu cele reiterate, Colegiul penal menționează, în vederea justificării imposibilității suspendării procedurii de examinare a recursului și prevederile pct. 14 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 15 din 28.05.2020 potrivit căroră „...Curtea rămâne competentă să examineze prevederile criticate, având în vedere caracterul special al măsurilor preventive, imposibilitatea suspendării procedurii de soluționare a acestora, precum și celeritatea examinării acestor categorii de dosare.”
19. În temeiul celor elucidate și expuse, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DISPUNE:

De admis cererea avocatului Mîța Oleg în interesele învinuitului Andronachi Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate sintagmei în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2) din dispoziția art. 185 alin (3/1) Cod Procedură Penală, prin prisma prevederilor art. 1. alin. (3) art. 22, alin. (2) art. 23, art. 25 alin. (1), (2) ale Constituției RM.

A nu suspenda, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova, examinarea recursului declarat de avocatului Mîța Oleg în numele învinuitului ANDRONACHI Vladimir împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 27.04.2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecător

judecător

judecător

GAFTON Alexandru

ALPĂ Boris

CHIROȘCA Igor

Copie conștientă originalului

Judecător



Gafton Alexandru